

Warszawa, dnia 21 sierpnia 2015 r.

Poz. 1214

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾**

z dnia 6 sierpnia 2015 r.

w sprawie wymagań wobec szkół i placówek

Na podstawie art. 21a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wymagania wobec publicznych szkół i placówek, dotyczące realizacji niezbędnych działań, o których mowa w art. 21a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

§ 2. Wymagania, o których mowa w § 1, stanowią załącznik do rozporządzenia.

§ 3. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do niepublicznych szkół i placówek.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2015 r.³⁾

Minister Edukacji Narodowej: *J. Kluzik-Rostkowska*

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. poz. 1255).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941 i 979, z 2013 r. poz. 87, 827, 1191, 1265, 1317 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 290, 538, 598, 642, 811, 1146, 1198 i 1877 oraz z 2015 r. poz. 357 i 1045.

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. Nr 168, poz. 1324 oraz z 2013 r. poz. 560), które traci moc z dniem 1 września 2015 r. w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 357).

WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ I PLACÓWEK

I. WYMAGANIA WOBEC PRZEDSZKOLI ¹⁾		
Wymaganie	Charakterystyka wymagań na poziomie podstawowym	Charakterystyka wymagań na poziomie wysokim
1. Przedszkole realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój dzieci	Przedszkole działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe dzieci, specyfikę pracy przedszkola oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Koncepcja pracy przedszkola jest znana rodzicom i przez nich akceptowana.	Koncepcja pracy przedszkola jest przygotowywana, a w razie potrzeb modyfikowana, i realizowana we współpracy z rodzicami.
2. Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są podporządkowane indywidualnym potrzebom edukacyjnym i rozwojowym oraz możliwościom psychofizycznym dzieci. Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są planowane, monitorowane i doskonalone. Wnioski z monitorowania są wykorzystywane w planowaniu i realizowaniu tych procesów. Stosowane metody pracy są dostosowane do potrzeb dzieci i grupy przedszkolnej.	Wdrażane wnioski z monitorowania procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci podnoszą efektywność tych procesów. W przedszkolu stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi dzieci.
3. Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie	Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je w zabawie i w sytuacjach zadaniowych. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem	Wdrażane wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci przyczyniają się do rozwijania ich umiejętności i zainteresowań. Modyfikowane w przedszkolu programy wychowania

¹⁾ Dotyczy również innych form wychowania przedszkolnego, a do dnia 31 sierpnia 2016 r. – także oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych.

programowej	zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. W przedszkolu monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego dziecka, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.	przedszkolnego uwzględniają wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci oraz rozwój ich zainteresowań.
4. Dzieci są aktywne	Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają dzieci do podejmowania różnorodnych aktywności. Dzieci są zaangażowane w zajęcia prowadzone w przedszkolu i chętnie w nich uczestniczą. Dzieci są wdrażane do samodzielności.	Dzieci inicjują i realizują działania na rzecz własnego rozwoju. Dzieci uczestniczą w działaniach na rzecz społeczności lokalnej.
5. Kształowane są postawy i respektowane normy społeczne	Dzieci w przedszkolu czują się bezpiecznie, a relacje między wszystkimi członkami społeczności przedszkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Dzieci wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje. Podejmują się działania wychowawcze i profilaktyczne mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. W przedszkolu kształtuje się postawę odpowiedzialności dzieci za działania własne i działania podejmowane w grupie. Podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne są monitorowane oraz, w razie potrzeb, modyfikowane. W przedszkolu są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność przedszkola.	W przedszkolu, wspólnie z rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje. Dzieci wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych.
6. Przedszkole wspomaga rozwój dzieci, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	W przedszkolu rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe oraz sytuację społeczną każdego dziecka. Informacje z przeprowadzonego rozpoznania są wykorzystywane w działaniach edukacyjnych. Zajęcia rewalidacyjne dla dzieci niepełnosprawnych oraz zajęcia specjalistyczne są odpowiednio do rozpoznanych potrzeb każdego dziecka.	W opinii rodziców wsparcie otrzymywane w przedszkolu odpowiada potrzebom ich dzieci.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu	Nauczyciele pracują zespołowo. Wspólnie planują przebieg procesów edukacyjnych, współpracują przy ich realizacji i analizują efekty swojej pracy.	Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.

i realizowaniu procesów edukacyjnych	Nauczyciele pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy.	
8. Promowana jest wartość wychowania przedszkolnego	Przedszkole prezentuje i upowszechnia informacje o ofercie zajęć prowadzonych w przedszkolu oraz podejmowanych działaniach. Przedszkole informuje środowisko lokalne o celowości i skuteczności podejmowanych działań.	Przedszkole promuje w środowisku lokalnym wartość wychowania przedszkolnego. Przedszkole jest pozytywnie postrzegane w środowisku lokalnym.
9. Rodzice są partnerami przedszkola	Przedszkole pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy. W przedszkolu współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Rodzice współdecydują w sprawach przedszkola i uczestniczą w podejmowanych działaniach.	W przedszkolu są realizowane inicjatywy rodziców na rzecz rozwoju dzieci i przedszkola.
10. Wykorzystywane są zasoby przedszkola i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	W przedszkolu rozpoznaje się potrzeby i zasoby własne oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Przedszkole w sposób systematyczny i celowy, uwzględnieniem specyfiki jego działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym.	Współpraca przedszkola ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Współpraca przedszkola z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój dzieci.
11. Przedszkole w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych	W przedszkolu analizuje się wyniki badań zewnętrznych i wewnętrznych dotyczących wspomagania rozwoju i edukacji dzieci służące podnoszeniu jakości procesów edukacyjnych. Nauczyciele planują i podejmują działania edukacyjne i wychowawcze z uwzględnieniem wyników badań zewnętrznych i wewnętrznych oraz wniosków z tych badań, w tym ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Działania te są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.	W przedszkolu wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych i prowadzi badania wewnętrzne, odpowiednio do potrzeb przedszkola, w tym badania osiągnięć dzieci, które zakończyły wychowanie przedszkolne.
12. Zarządzanie przedszkolem służy jego rozwojowi	Zarządzanie przedszkolem zapewnia odpowiednie warunki do rozwoju dzieci. W procesie zarządzania, na podstawie wniosków	Zarządzanie przedszkolem sprzyja udziałowi nauczycieli i innych pracowników przedszkola oraz rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących przedszkola.

	<p>wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi przedszkola.</p> <p>Zarządzanie przedszkolem sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu.</p> <p>Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami.</p>	<p>Dyrektor przedszkola podejmuje skuteczne działania zapewniające przedszkolu wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jego potrzeb.</p> <p>Zarządzanie przedszkolem sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.</p>
II. WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ PODSTAWOWYCH, GIMNAZJÓW, SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH, PLACÓWEK KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO, PLACÓWEK KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO ORAZ OŚRODKÓW DOKSZTAŁCANIA I DOSKONALENIA ZAWODOWEGO²⁾³⁾		
Wymagania	Charakterystyka wymagań na poziomie podstawowym	Charakterystyka wymagań na poziomie wysokim
1. Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów	<p>Szkoła lub placówka działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe uczniów, specyfikę pracy szkoły lub placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego.</p> <p>Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest znana uczniom i rodzicom oraz przez nich akceptowana.</p>	<p>Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest przygotowywana, a w razie potrzeb modyfikowana, i realizowana we współpracy z uczniami i rodzicami.</p>
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	<p>Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów.</p> <p>Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania.</p> <p>Informowanie ucznia o jego postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować indywidualny rozwój.</p> <p>Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach, tworząc atmosferę sprzyjającą uczeniu się.</p> <p>Nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do</p>	<p>Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie.</p> <p>Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się.</p> <p>Uczniowie uczą się od siebie nawzajem.</p> <p>Uczniowie czują się odpowiedzialni za własny rozwój.</p> <p>W szkole lub placówce stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów.</p>

²⁾ Nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, a także szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

³⁾ Ilekroć w części II jest mowa o rodzicach, należy przez to rozumieć rodziców uczniów szkół dla dzieci i młodzieży.

<p>3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej</p>	<p>potrzeb ucznia, grupy i oddziału. Nauczyciele kształcą u uczniów umiejętność uczenia się. W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.</p>	<p>Wdrażane wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych.</p>
<p>4. Uczniowie są aktywni</p>	<p>Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają każdego ucznia do podejmowania różnorodnych aktywności. Uczniowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole lub placówce i chętnie w nich uczestniczą. Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego.</p>	<p>Uczniowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju, rozwoju szkoły lub placówki i społeczności lokalnej oraz angażują w nie inne osoby.</p>
<p>5. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne</p>	<p>Szkola lub placówka realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb uczniów i środowiska⁴⁾. Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady postępowania i współżycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły i placówki oraz rodziców. W szkole lub placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkoły lub placówki.</p>	<p>W szkole lub placówce, wspólnie z uczniami i rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje⁴⁾.</p>

⁴⁾ Nie dotyczy szkół dla dorosłych, placówek kształcenia praktycznego i placówek kształcenia ustawicznego.

<p>6. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji</p>	<p>W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia. Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia.</p>	<p>W szkole lub placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji w odniesieniu do każdego ucznia. Szkoła lub placówka pomaga przewyciężyć trudności ucznia wynikające z jego sytuacji społecznej. W opinii rodziców i uczniów wsparcie otrzymywane w szkole lub placówce odpowiada ich potrzebom.</p>
<p>7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych</p>	<p>Nauczyciele, w tym nauczyciele pracujący w jednym oddziale, współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy.</p>	<p>Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami.</p>
<p>8. Promowana jest wartość edukacji</p>	<p>W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące pozytywny klimat sprzyjający uczeniu się. W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie.</p>	<p>Szkoła lub placówka pozyskuje i wykorzystuje informacje o losach absolwentów do promowania wartości edukacji. Działania realizowane przez szkołę lub placówkę promują wartość edukacji w społeczności lokalnej.</p>
<p>9. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki⁵⁾</p>	<p>Szkoła lub placówka pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy. W szkole lub placówce współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Rodzice współdecydują w sprawach szkoły lub placówki i uczestniczą w podejmowanych działaniach.</p>	<p>W szkole lub placówce są realizowane inicjatywy rodziców na rzecz rozwoju uczniów oraz szkoły lub placówki.</p>
<p>10. Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju</p>	<p>W szkole lub placówce rozpoznaje się potrzeby i zasoby własne oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Szkoła lub placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym.</p>	<p>Współpraca szkoły lub placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Współpraca szkoły lub placówki z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój uczniów.</p>

⁵⁾ Nie dotyczy szkół dla dorosłych, placówek kształcenia praktycznego i placówek kształcenia ustawicznego.

<p>11. Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnią wnioski z analizy wyników sprawdzianu⁶⁾, egzaminu gimnazjalnego⁷⁾, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie⁸⁾ oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych</p>	<p>W szkole lub placówce analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele planują i podejmują działania służące podnoszeniu jakości procesów edukacyjnych.</p> <p>Działania te są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.</p>	<p>W szkole lub placówce wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych innych niż wyniki sprawdzianu i egzaminów i prowadzi badania wewnętrzne, odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki, w tym badania osiągnięć uczniów i losów absolwentów.</p>
<p>12. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi</p>	<p>Zarządzanie szkołą lub placówką koncentruje się na wychowaniu, nauczaniu i uczeniu się oraz zapewnieniu warunków odpowiednich do realizacji tych zadań.</p> <p>W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi szkoły lub placówki.</p> <p>Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu.</p> <p>Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami.</p>	<p>Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja udziałowi nauczycieli, innych pracowników szkoły lub placówki oraz uczniów i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących szkoły lub placówki.</p> <p>Dyrektor szkoły lub placówki podejmuje skuteczne działania zapewniające szkole lub placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb.</p> <p>Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.</p>

⁶⁾ Dotyczy sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, w klasie VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz w klasie III ogólnokształcącej szkoły baletowej.

⁷⁾ Dotyczy egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, w klasie III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych oraz w klasie VI ogólnokształcącej szkoły baletowej.

⁸⁾ Do roku szkolnego 2016/2017 włącznie dotyczy także egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

III. WYMAGANIA WOBEC PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH I PLACÓWEK ARTYSTYCZNYCH		
Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie podstawowym	Charakterystyka wymagania na poziomie wysokim
1. Placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój wychowanków i umożliwiającej organizację pracy w sposób sprzyjający osiągnięciu celów placówki	Placówka działa zgodnie z przyjętą własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe wychowanków, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu podejmowanych działań. W placówce monitoruje się osiągnięcia wychowanków. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany.	Koncepcja pracy placówki jest przygotowywana, a w razie potrzeb modyfikowana, i realizowana we współpracy z wychowankami i rodzicami. Działania podejmowane w wyniku wdrażania wniosków z badań zewnętrznych i wewnętrznych przyczyniają się do rozwoju placówki. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki uwzględniają opinie wychowanków w celu doskonalenia podejmowanych działań. Dokonyje się analizy efektywności wykorzystania czasu spędzanego przez wychowanków w placówce, z uwzględnieniem ich potrzeb. W placówce stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi wychowanków.
2. Placówka wspomaga rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków oraz umożliwia korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego	W placówce diagnozuje się i analizuje potrzeby oraz możliwości wychowanków w celu podejmowania skutecznych działań wspierających ich rozwój. Oferta placówki pozwala na realizację jej zadań, odpowiada potrzebom wychowanków i daje im możliwość wyboru różnorodnych aktywności. Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce i chętnie w nich uczestniczą. W placówce kształtuje się umiejętność spędzania czasu wolnego oraz rozwijania zainteresowań i uzdolnień.	Wdrażane wnioski z diagnozy i analizy potrzeb oraz możliwości wychowanków zapewniają skuteczność działań placówki i przyczyniają się do rozwoju zainteresowań i uzdolnień wychowanków. W placówce ocenia się skuteczność podejmowanych działań. Oferta placówki jest modyfikowana i wzbogacana, umożliwia wychowankom odkrywanie i rozwijanie ich zdolności. Wychowankowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju placówki. Wychowankowie wykorzystują umiejętność uczenia się dla własnego rozwoju.
3. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Szkola lub placówka realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb wychowanków. Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu.	W placówce, wspólnie z wychowankami i rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje.

	<p>Zasady postępowania i współpracy w placówce są uzgodnione i przestrzegane przez wychowanków, nauczycieli i inne osoby realizujące zadania placówki oraz rodziców. W placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność placówki.</p>	
<p>4. Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju</p>	<p>W placówce rozpoznaje się potrzeby i zasoby własne oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju.</p> <p>Placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym.</p> <p>W placówce stwarza się warunki do wyrażenia opinii o jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym. Opinie te są wykorzystywane do doskonalenia pracy placówki.</p>	<p>Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój.</p> <p>Współpraca placówki z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój wychowanków.</p> <p>W placówce w sposób zaplanowany, systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, pozyskuje się i wykorzystuje informacje ze środowiska lokalnego, dotyczące jej oferty.</p>
<p>5. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi oraz promowaniu wartości edukacji</p>	<p>Zarządzanie placówką prowadzi do tworzenia klimatu sprzyjającego realizacji jej zadań i promowania idei uczenia się przez całe życie.</p> <p>W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi placówki.</p> <p>Zarządzanie placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz doskonaleniu zawodowemu.</p> <p>Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki.</p> <p>Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym.</p>	<p>Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie ewaluacji wewnętrznej.</p> <p>Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki wspólnie rozwiązują problemy, pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.</p> <p>Placówka wykorzystuje informacje o efektach pracy z wychowankami do promowania realizowanych działań i wartości edukacji.</p> <p>Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz, w miarę możliwości, wychowanków i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki.</p> <p>Zarządzanie placówką sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.</p>

IV. WYMAGANIA WOBEC PLACÓWEK DOSKONALENIA NAUCZYCIELI, PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH I BIBLIOTEK PEDAGOGICZNYCH		
Wymaganie	Charakterystyka wymagań na poziomie podstawowym	Charakterystyka wymagań na poziomie wysokim
1. Placówka realizuje koncepcję pracy	<p>Placówka działa zgodnie z przyjętą własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe osób oraz potrzeby instytucji i organizacji korzystających z jej oferty, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego.</p> <p>Koncepcja pracy placówki jest znana osobom, instytucjom i organizacjom korzystającym z oferty placówki.</p>	<p>Realizowana koncepcja pracy placówki jest monitorowana, a w razie potrzeb modyfikowana z uwzględnieniem oczekiwań osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki.</p>
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki	<p>Planowanie procesów edukacyjnych w placówce służy rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki.</p> <p>W realizacji zadań stosuje się różne formy i metody pracy dostosowane do potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki.</p> <p>Placówka pozyskuje i analizuje informacje od osób, instytucji i organizacji, korzystających z oferty placówki, na temat działań podejmowanych przez placówkę.</p>	<p>W placówce stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki.</p> <p>Wnioski z analizy informacji pozyskanych od osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki są wykorzystywane do doskonalenia procesów edukacyjnych i działań prowadzonych przez placówkę.</p>
3. Placówka zaspokaja potrzeby osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki	<p>Realizacja oferty placówki pozwala osiągać jej cele i wypełniać zadania oraz zaspokaja potrzeby osób, instytucji i organizacji z niej korzystających.</p> <p>Podejmowane są działania służące wyrównaniu szans w dostępie do oferty placówki.</p> <p>W opinii osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki, wsparcie otrzymywane w placówce jest odpowiednie do ich potrzeb.</p> <p>W placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne.</p>	<p>Doskonali się ofertę placówki z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki oraz pozyskanych od nich opinii dotyczących pracy placówki.</p> <p>Placówka zachęca osoby, instytucje i organizacje korzystające z oferty placówki do własnego rozwoju.</p>
4. Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki	<p>Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych.</p> <p>Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy.</p>	<p>Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.</p> <p>Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza</p>

<p>5. Promowana jest wartość edukacji</p>	<p>W placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie. W placówce prowadzi się działania promujące wartość edukacji, skierowane do osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym.</p>	<p>i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki. Realizowane przez placówkę działania wzmacniają odpowiedzialność za własny rozwój osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. Działania realizowane przez placówkę promujące wartość edukacji wpływają na rozwój lokalnej społeczności.</p>
<p>6. Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju</p>	<p>W placówce rozpoznaje się potrzeby i zasoby własne oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. W placówce stwarza się warunki do wyrażenia opinii o jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym. Opinie te są wykorzystywane do doskonalenia pracy placówki.</p>	<p>Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Wykorzystywane przez placówkę zasoby środowiska lokalnego wpływają na rozwój osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki.</p>
<p>7. Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych</p>	<p>W placówce analizuje się wyniki badań zewnętrznych i wewnętrznych, w tym wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których przygotowuje się ofertę placówki oraz planuje i podejmuje działania służące podnoszeniu jakości pracy. Realizacja oferty i działania podejmowane w placówce są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.</p>	<p>Placówka doskonali własną pracę z uwzględnieniem systematycznie pozyskiwanych informacji na temat rozwoju osób, instytucji i organizacji, które skorzystały z oferty placówki.</p>

<p>8. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi</p>	<p>Zarządzanie placówką zapewnia warunki do realizacji zadań placówki. W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi placówki. Zarządzanie placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki. Zarządzanie placówką zapewnia przygotowanie oferty odpowiedniej do potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki oraz odpowiednie warunki jej realizacji.</p>	<p>Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki. Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie ewaluacji wewnętrznej. Zarządzanie placówką sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.</p>
<p>V. WYMAGANIA WOBEC SPECJALNYCH OŚRODKÓW WYCHOWAWCZYCH ORAZ PLACÓWEK ZAPEWNIAJĄCYCH OPIEKĘ I WYCHOWANIE UCZNIOM W OKRESIE POBIERANIA NAUKI POZA MIEJSCEM STAŁEGO ZAMIESZKANIA</p>		
<p>Wymaganie</p>	<p>Charakterystyka wymagania na poziomie podstawowym</p>	<p>Charakterystyka wymagania na poziomie wysokim</p>
<p>1. Planuje się i organizuje pracę w sposób sprzyjający osiągnięciu celów placówki</p>	<p>W placówce diagnozuje się i analizuje potrzeby oraz możliwości wychowanków. Wyniki tych diagnoz i analiz są uwzględniane przy planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu działań placówki. Placówka działa zgodnie z przyjętą własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe wychowanków, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany.</p>	<p>Działania podejmowane w wyniku wdrażania wniosków z badań zewnętrznych i wewnętrznych przyczyniają się do rozwoju wychowanków i placówki. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pracują wspólnie z wychowankami nad doskonaleniem podejmowanych działań. Placówka podejmuje nowatorskie działania w zakresie umożliwiania wychowankom rozwijania zainteresowań i uzdolnień lub specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania. Dokonuje się analizy efektywności wykorzystania czasu spędzanego przez wychowanków w placówce, z uwzględnieniem ich potrzeb. Wnioski z tych analiz przyczyniają się do podniesienia efektywności pracy placówki.</p>

<p>2. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne</p>	<p>Placówka realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb i sytuacji społecznej wychowanków.</p> <p>Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu.</p> <p>Zasady postępowania i współpracy w placówce są uzgodnione i przestrzegane przez wychowanków, nauczycieli i inne osoby realizujące zadania placówki oraz rodziców.</p> <p>Działania wychowawcze i profilaktyczne podejmowane w placówce są spójne i mają na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmocnienie właściwych postaw i zachowań.</p> <p>Podjęmowane działania są monitorowane oraz, w razie potrzeb, modyfikowane.</p> <p>Wychowankowie współpracują ze sobą.</p> <p>W placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność placówki.</p>	<p>W placówce ocenia się skuteczność podejmowanych przez nią działań. Ocena ta jest uwzględniana przy planowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu działań. Podejmowane działania zaspokajają potrzeby każdego wychowanka.</p> <p>Wychowankowie, odpowiednio do swoich możliwości, wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych.</p> <p>Wychowankowie biorą udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki.</p>
<p>3. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki wspólnie podejmują działania odpowiednie do jej zadań</p>	<p>Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu działań służących realizacji zadań placówki.</p> <p>Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem, wspólnie rozwiązują problemy i monitorują jakość podejmowanych działań. Wnioski z monitorowania są wspólnie analizowane i wykorzystywane w planowaniu, organizowaniu i realizowaniu działań.</p>	<p>Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.</p> <p>Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki.</p>
<p>4. Placówka wspomaga rozwój wychowanków, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji</p>	<p>W placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne, potrzeby rozwojowe oraz sytuację społeczną każdego wychowanka.</p> <p>Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki stwarzają sytuacje, w których zachęcają wychowanków do podejmowania różnorodnych aktywności, z uwzględnieniem</p>	<p>W placówce są prowadzone działania zwiększające szanse edukacyjne wychowanków. Działania te uwzględniają indywidualne potrzeby każdego wychowanka.</p> <p>Wychowankowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju placówki. Mają wpływ na organizację pracy placówki.</p>

	<p>rozpoznanych możliwości psychofizycznych każdego wychowanka i jego potrzeb rozwojowych. Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce i chętnie w nich uczestniczą.</p>	<p>W opinii rodziców i wychowanków wsparcie otrzymywane w placówce odpowiada ich potrzebom.</p>
<p>5. Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju</p>	<p>W placówce rozpoznaje się potrzeby i zasoby własne oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Placówka wspiera rodziców w wychowaniu i zrozumieniu aktualnej sytuacji ich dzieci. Placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. W placówce stwarza się warunki do wyrażenia opinii o jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym. Opinie te są wykorzystywane do doskonalenia pracy placówki.</p>	<p>Placówka realizuje inicjatywy zgłaszane przez rodziców na rzecz rozwoju wychowanków i placówki. Rodzice pozytywnie oceniają efekty wsparcia udzielonego im przez placówkę. Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Wykorzystywane przez placówkę zasoby środowiska lokalnego wpływają na rozwój wychowanków i placówki.</p>
<p>6. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi i promowaniu wartości edukacyjnych i wychowawczych</p>	<p>Zarządzanie placówką prowadzi do tworzenia klimatu sprzyjającego realizacji jej zadań i promowania idei uczenia się przez całe życie. W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi placówki. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki. W placówce wspiera się wychowanków w przyjmowaniu odpowiedzialności za własny rozwój.</p>	<p>Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki oraz doskonaleniu zawodowemu. Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie ewaluacji wewnętrznej. Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym. Zarządzanie placówką sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.</p>

VI. WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ SPECJALNYCH PRZYSPOSABIAJĄCYCH DO PRACY DLA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU UMIARKOWANYM LUB ZNA CZNYM ORAZ DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZEŻONYMI, MŁODZIEŻOWYCH OŚRODKÓW WYCHOWAWCZYCH, MŁODZIEŻOWYCH OŚRODKÓW SOCJOTERAPII, SPECJALNYCH OŚRODKÓW SZKOLNO-WYCHOWAWCZYCH I OŚRODKÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH DZIECIOM I MŁODZIEŻY Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU GŁĘBOKIM, A TAKŻE DZIECIOM I MŁODZIEŻY Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZEŻONYMI REALIZACJĘ ODPOWIEDNIO OBOWIĄZKU ROCZNEGO PRZYGOTOWANIA PRZEDSZKOLNEGO, OBOWIĄZKU SZKOLNEGO I OBOWIĄZKU NAUKI ⁹⁾ ¹⁰⁾		
Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie podstawowym	Charakterystyka wymagania na poziomie wysokim
1. Placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój wychowanków	Placówka działa zgodnie z przyjętą własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe wychowanków, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Koncepcja pracy placówki jest znana rodzicom i przez nich akceptowana.	Koncepcja pracy placówki jest przygotowywana, a w razie potrzeb modyfikowana, i realizowana we współpracy z rodzicami.
2. Podejmowane w placówce działania są zorganizowane w sposób sprzyjający osiągnięciu celów placówki	Planowanie działań w placówce odpowiednio do rodzaju placówki: profilaktyczno-wychowawczych, edukacyjnych, prozdrowotnych, rekreacyjnych, terapeutycznych, resocjalizacyjnych i rewitalizacyjnych, w tym wynikających z indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych opracowanych dla wychowanków, służy rozwojowi wychowanków. Działania realizowane w placówce są monitorowane oraz, w razie potrzeb, modyfikowane w celu podniesienia efektywności pracy placówki. Wychowankowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania. Informowanie wychowanków o ich postępach w nauce oraz ocenianie pomagają wychowankom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój.	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pracują wspólnie z wychowankami, z uwzględnieniem ich możliwości, nad doskonaleniem podejmowanych działań. W placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji i terapii w odniesieniu do każdego wychowanka. Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia wychowankom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Wychowankowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój. Wychowankowie uczą się od siebie nawzajem.

⁹⁾ Ilekroć w części VI jest mowa o wychowankach, należy przez to rozumieć także uczniów szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz uczniów szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.

¹⁰⁾ Ilekroć w części VI jest mowa o placówce, należy przez to rozumieć także szkołę specjalną przysposabiającą do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

	<p>Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki motywują wychowanków do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany.</p>	
<p>3. Wychowankowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej</p>	<p>Wychowankowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów. Działania służące nabywaniu wiedzy i umiejętności dostosowuje się do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości wychowanków. Rozwój wychowanków planuje się indywidualnie, z uwzględnieniem postępów każdego wychowanka. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji oraz z uwzględnieniem osiągnięć wychowanków z poprzedniego etapu edukacyjnego. Nauczyciele stosują różnorodne metody pracy, z uwzględnieniem możliwości, zdolności i sposobów uczenia się wychowanków. W placówce, odpowiednio do specyfiki jej działania, monitoruje się proces nabywania wiedzy i umiejętności przez wychowanków w odniesieniu do potrzeb i możliwości każdego wychowanka.</p>	<p>Placówka podejmuje nowatorskie rozwiązania w zakresie rozwijania zainteresowań i uzdolnień, organizacji nauki, metod pracy i wychowania. Pozyskane informacje o losach byłych wychowanków potwierdzają skuteczność podejmowanych działań profilaktyczno-wychowawczych, edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych.</p>
<p>4. Wychowankowie są aktywni</p>	<p>Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają wychowanków do podejmowania różnorodnych aktywności, odpowiednio do ich możliwości. Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce.</p>	<p>Wychowankowie są, odpowiednio do swoich możliwości, samodzielnymi w podejmowaniu różnorodnych aktywności na rzecz własnego rozwoju i rozwoju placówki. Wychowankowie mają świadomość celowości i korzyści, jakie przynosi udział w zajęciach.</p>
<p>5. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne</p>	<p>Placówka realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb i sytuacji społecznej wychowanków. Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na</p>	<p>W placówce ocenia się skuteczność podejmowanych działań opiekuńczych, wychowawczych, profilaktycznych, edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych. Ocena ta jest uwzględniana przy planowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu kolejnych działań. Podejmowane działania zaspokajają potrzeby każdego wychowanka.</p>

	<p>wzajemnym szacunku i zaufaniu.</p> <p>Zasady postępowania i współpracy w placówce są uzgodnione i przestrzegane przez wychowanków, nauczycieli i inne osoby realizujące zadania placówki oraz rodziców.</p> <p>Działania wychowawcze i profilaktyczne podejmowane w placówce są spójne, mają na celu eliminowanie zagrożeń i sprzyjają kształtowaniu pożądanых postaw i zachowań.</p> <p>Realizacja tych działań jest monitorowana oraz, w razie potrzeb, modyfikowana.</p> <p>Wychowankowie współpracują ze sobą w miarę swoich możliwości.</p> <p>W placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność placówki.</p>	<p>Wychowankowie, odpowiednio do swoich możliwości, wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych.</p> <p>Wychowankowie, odpowiednio do swoich możliwości, biorą udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki.</p>
<p>6. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują w planowaniu i realizowaniu działań odpowiedzialnych do jej zadań</p>	<p>Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu podejmowanych działań.</p> <p>Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem, wspólnie rozwiązują problemy i monitorują skuteczność podejmowanych działań.</p>	<p>Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.</p> <p>Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów zapewnających realizację zadań placówki (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki.</p>
<p>7. Promowana jest wartość edukacji</p>	<p>W placówce prowadzi się działania kształtujące pozytywny klimat sprzyjający uczeniu się.</p> <p>W placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie.</p>	<p>Placówka pozyskuje i wykorzystuje informacje o losach byłych wychowanków do promowania wartości edukacji.</p> <p>Działania realizowane przez placówkę promują wartość edukacji w społeczności lokalnej.</p>
<p>8. Rodzice są partnerami placówki</p>	<p>Placówka, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy.</p> <p>W placówce współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci.</p> <p>Rodzice współdecydują w sprawach placówki i uczestniczą w podejmowanych działaniach.</p> <p>Placówka wspiera rodziców w wychowaniu i zrozumieniu aktualnej sytuacji ich dzieci.</p>	<p>W placówce są realizowane inicjatywy rodziców na rzecz rozwoju wychowanków oraz placówki.</p> <p>W placówce w sposób zaplanowany, systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, wspiera się rodziców w działaniach na rzecz rozwoju ich dzieci. Rodzice dostrzegają efekty tego wsparcia.</p>

<p>9. Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju</p>	<p>W placówce rozpoznaje się potrzeby i zasoby własne oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju.</p> <p>Placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym, w tym z podmiotami odpowiedzialnymi za wspomaganie dzieci i młodzieży, odpowiednio do potrzeb wychowanków i ich sytuacji społecznej.</p> <p>W placówce stwarza się warunki do wyrażenia opinii o jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym. Opinie te są wykorzystywane do doskonalenia pracy placówki.</p>	<p>Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym służy zwiększeniu szans edukacyjnych wychowanków, z uwzględnieniem indywidualizacji podejmowanych wobec nich działań.</p> <p>Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój.</p> <p>Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym.</p>
<p>10. Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych</p>	<p>W szkole funkcjonującej w placówce, w której uczniowie przystępują do sprawdzianu¹¹⁾ lub egzaminów¹²⁾, analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów.</p> <p>W placówce analizuje się wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej.</p> <p>Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki planują i podejmują działania służące podnoszeniu jakości procesów edukacyjnych.</p> <p>Działania te są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb - modyfikowane.</p>	<p>Działania podejmowane w wyniku wdrażania wniosków z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych przyczyniają się do rozwoju placówki.</p>
<p>11. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi</p>	<p>Dyrektor placówki zapewnia warunki do realizacji zadań placówki.</p> <p>W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi placówki.</p> <p>Zarządzanie placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania</p>	<p>Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz wychowanków i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki.</p> <p>Dyrektor placówki podejmuje skuteczne działania zapewniające placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb.</p> <p>Zarządzanie placówką sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.</p>

¹¹⁾ Dotyczy sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej.

¹²⁾ Dotyczy egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz do roku szkolnego 2016/2017 włącznie – także egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

<p>placówki oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki.</p>	
VII. WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ W ZAKŁADACH KARNYCH I ARESZTACH ŚLED CZYCH	
Wymaganie	Charakterystyka wymagań na poziomie podstawowym
Charakterystyka wymagań na poziomie wysokim	
<p>1. Szkoła realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój słuchaczy sprzyjającą ich resocjalizacji</p> <p>2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się</p>	<p>Szkoła działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną własną koncepcją pracy, uwzględniającą uwarunkowania, w jakich odbywa się nauczanie.</p> <p>Planowanie procesów edukacyjnych w szkole służy rozwojowi słuchaczy.</p> <p>Słuchacze znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania.</p> <p>W szkole rozpoznaje się możliwości i potrzeby edukacyjne słuchaczy i udziela się im wsparcia odpowiednio do rozpoznanych potrzeb.</p> <p>Nauczyciele motywują słuchaczy do aktywnego uczenia się, wspierają ich w trudnych sytuacjach oraz podejmują działania zapobiegające rezygnacji z nauki.</p> <p>Nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb słuchacza, grupy i oddziału.</p> <p>Nauczyciele kształtują u słuchaczy umiejętności uczenia się.</p>
<p>3. Słuchacze nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej</p>	<p>Wdrażane wnioski z analizy osiągnięć słuchaczy przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągnięcia sukcesów edukacyjnych słuchaczy.</p> <p>Wyniki analizy osiągnięć słuchaczy, w tym słuchaczy, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych.</p>

4. Sluchacze są aktywni	Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają każdego słuchacza do podejmowania różnorodnych aktywności. Słuchacze są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole i chętnie w nich uczestniczą.	Słuchacze inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju.
5. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Szkoła realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb słuchaczy, z uwzględnieniem uwarunkowań, w jakich odbywa się nauczanie. Działania szkoły we współpracy z pracownikami zakładu karnego lub aresztu śledczego zapewniają słuchaczom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne. Zasady postępowania i współpracy w szkole są przestrzegane przez słuchaczy i pracowników szkoły.	W szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje.
6. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych	Nauczyciele współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy.	Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.
7. Promowana jest wartość edukacji	W szkole prowadzi się działania kształtujące postawę ucznia się przez całe życie.	Działania realizowane przez szkołę promują wartość edukacji w zakładzie karnym i areszcie śledczym i mają wpływ na podejmowanie nauki przez osoby osadzone w tym zakładzie lub areszcie.
8. Szkoła, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie¹³⁾ i innych badań zewnętrznych i wewnętrznych	W szkole analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele planują i podejmują działania służące podnoszeniu jakości procesów edukacyjnych. Działania te są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.	W szkole wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych innych niż wyniki sprawdzianu i egzaminów i prowadzi badania wewnętrzne, odpowiednio do potrzeb szkoły, w tym badania osiągnięć słuchaczy.

¹³⁾ Do roku szkolnego 2016/2017 włącznie dotyczy także egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

9. Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi	<p>Zarządzanie szkołą koncentruje się na nauczaniu i uczeniu się oraz współuczestniczeniu w resocjalizacji słuchaczy. W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z prowadzonych analiz, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi szkoły.</p> <p>Zarządzanie szkołą sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami.</p>	Dyrektor szkoły podejmuje skuteczne działania zapewniające szkole wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb. W procesie podejmowania decyzji dotyczących szkoły dyrektor współpracuje z nauczycielami i kierownictwem zakładu karnego albo arestru śledczego.
--	---	---